

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Історія українського війська (з найдавніших часів до сьогодення)» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП. Рівне. НУВГП. 2020. 11 с.

ОПП на сайті: <https://nuwm.edu.ua/osvita/programs>.

Розробник силабусу: Клинова-Дацюк Галина Дмитрівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри українознавства

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 03 від “30” жовтня 2020 року

Завідувач кафедри

Малевич Леся Дмитрівна,
кандидат філологічних наук, доцент.

Схвалено науково-методичною радою з якості Навчально-наукового інституту економіки та менеджменту
Протокол № 11 від “28 ” жовтня 2020 року

Голова науково-методичної ради
з якості ННІЕМ

Ковшун Наталія Едуардівна,
доктор економічних наук, професор.

Схвалено науково-методичною радою НУВГП

Протокол № 6 від “16” грудень 2020 року

Учений секретар науково-методичної ради Т.А.Костюкова

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Усі освітні програми</i>
Спеціальність	<i>Усі спеціальності</i>
Рік навчання	2 - 4-й курс, 3-8 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	<i>16 годин</i>
Лабораторні заняття:	<i>14 години</i>
Самостійна робота:	<i>60 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Клинова-Дацюк Галина Дмитрівна

**кандидат історичних наук, доцент
доцент кафедри українознавства**

Вікісітет

<https://cutt.ly/kgqnjZE>

Як комунікувати

https://_h.d.klynova-datsiuk@nuwm.edu.ua

ПРО ДИСЦИПЛІНУ

<p>Анотація, мета, цілі</p>	<p>Складний шлях боротьби пройшов український народ до проголошення незалежності власної держави. Важливу роль у цьому процесі на різних етапах історичного розвитку відіграли військові формування. Саме вони захищали соціально-економічні та національно-релігійні інтереси українців, сприяли відновленню держави тощо.</p> <p>Із здобуттям Україною незалежності розпочався процес розбудови власних Збройних Сил. А інтерес до історії українського війська посилюється після 2014 р., коли Україна опинилася в стані збройного протистояння із Росією, коли десятки тисяч добровольців стали на захист своєї країни. Саме завдяки їм було зупинено російську агресію. І ця звитяга потребує вивчення і осмислення.</p> <p>Основна мета викладання навчальної дисципліни полягає в поглибленні знання з еволюції українського війська, зброї, тактик ведення бою; показі важливої ролі оборонних фортець, замків та культових споруд у військових діях; формуванні у здобувачів вищої освіти почуття патріотизму та відповідальності за свою державу, яку потрібно захищати у будь-яких історичних умовах.</p> <p>Основні цілі:</p> <ul style="list-style-type: none">- проаналізувати розвиток військового мистецтва, бойової тактики, стратегії на території України різних історичних періодів;- показати професіоналізм українських полководців, героїзм і бойовий дух українських воїнів;- виховувати патріотичні почуття та шанобливе ставлення до історичного минулого українського народу, військових діячів та звичайних українських вояків.
<p>Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle</p>	<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=3595</p>
<p>Компетентності визначені освітньою програмою для формування яких використовується ця навчальна дисципліна</p>	<p>ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та</p>

	<p>мультикультурності.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПРН 13. Продемонструвати базові знання та розуміння спеціальних розділів на вибір студента (від застосування програмної інженерії у військовій справі до вузькоспеціалізованих навичок стосовно пакетів прикладних програм у фінансовій сфері підприємств) з метою майбутньої спеціалізації та освоєння міждисциплінарних підходів.</p>
Структура навчальної дисципліни	<p>Навчальна дисципліна складається з 8 тем, які об'єднані у 2 змістові модулі.</p> <p style="text-align: center;">Змістовий модуль 1. Історія українського війська від найдавніших часів до кінця XVIII ст.</p> <p style="text-align: center;">Тема 1. Військове мистецтво давніх народів і цивілізацій на території сучасної України (2 год. лекцій, 2 год. семінарських, 8 год. самостійна робота)</p> <p>Предмет і завдання курсу «Історія українського війська (з найдавніших часів до сьогодення)».</p> <p>Початки військової справи.</p> <p>Військове мистецтво кочових народів: кіммерійців, скіфів, сарматів, готів та гунів.</p> <p>Військове мистецтво давніх греків на території Північного Причорномор'я.</p> <p>Військова справа у давніх слов'ян.</p> <p style="text-align: center;">Тема 2. Військове мистецтво Київської Русі та Галицько-Волинського князівства (2 год. лекцій, 2 год. семінарських, 8 год. самостійна робота)</p> <p>Походи варягів та їх військова справа. Роль і місце війська в Київській Русі. Князь і дружина. Військова реформа Володимира. Організація, структура і озброєння війська. Тактики ведення бою: колона, стіна.</p> <p>Військові походи київських і галицько-волинських князів.</p> <p>Боротьба з кочівниками. Військове мистецтво кочівників.</p> <p>Фортифікація та облогова справа на Русі.</p> <p style="text-align: center;">Тема 3. Військо та військова справа у Великому князівстві Литовському (2 год. лекцій, 8 год. самостійна робота)</p> <p>Європейська «військова революція» XIV-XVI ст. та українські землі. Особливості воєнного мистецтва у ВКЛ.</p> <p>Військова служба на українських землях під владою Великого князівства Литовського (1340-1569 рр.).</p> <p>Регіональні особливості військової організації українських земель у складі Великого князівства Литовського (1340-1569 рр.). Князь Костянтин Іванович Острозький як військовий діяч. Битва під Оршею 1514 р.</p>

Військові формації литовського війська: піхота, кіннота, артилерія, флот.

Тема 4. Військове мистецтво українського козацтва
(2 год. лекцій, 2 год. семінарських, 8 год. самостійна робота)

Особливості козацького війська. Використання рухомих таборів. Військово-морське мистецтво: козацький флот, тактика. Формування реєстрового козацтва.

Військова організація, звичаї та побут Запорозької Січі.

Морські походи козаків. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний як організатор козацького війська і полководець. Хотинська битва 1621 р.

Військове мистецтво Кримського ханства

Гетьман Богдан Хмельницький як полководець та військовий стратег. Битви та полководці національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. (1648 – 1657 рр.).

Українські козаки у Віденській битві 1683 р.

Полтавська битва 1709 р.

Збройні сили України у II половині XVII – XVIII ст. Військова реформа К. Розумовського.

Змістовий модуль 2. Історія українського війська кінця XVIII – початку XXI ст.»

Тема 5. Українські воєни в арміях імперій (кінець XVIII – початок XX ст.).

(2 год. лекцій, 2 год. семінарських, 7 год. самостійна робота)

Особливості розвитку військового мистецтва.

Українські вояки у війську і війнах (кінець XVIII – початку XX ст.). Україна у російсько-турецьких війнах 1806-1812 рр., 1828-1829 рр. Україна у війні Наполеона з Росією 1812 р. Україна у Кримській війні (1853-1856 рр.).

Військова реформа 1862-1874 рр.

Розвиток військового мистецтва в роки Першої світової війни (1914-1918 рр.). Українці у війні. Українські січові стрільці: організація, озброєння, бойовий шлях. М. Галущинський. Військові дії на території України.

Тема 6. Українське військо доби визвольних змагань 1917-1921 років

(2 год. лекцій, 2 год. семінарських, 7 год. самостійна робота)

Українське військо доби Центральної ради.

Армія епохи Гетьманату: організація, озброєння, бойові дії.

Українське військо доби Директорії УНР. С. Петлюра.

Українська галицька армія: організація, озброєння, бойові дії.

Військові підрозділи інших політичних сил на території

України (Червона армія, Біла армія, армія Н. Махна). Етапи розвитку, організація, тактика та озброєння.

Тема 7. Українські військові формування і військове мистецтво напередодні та в роки Другої світової війни.

(2 год. лекцій, 2 год. семінарських, 7 год. самостійна робота)

Формування Карпатської Січі. Уніформа та озброєння. Бої за незалежність Карпатської України. Особливості розвитку військового мистецтва: стратегічний наступ, стратегічна оборона, тактика наступального і загальновійськового бою. Военні дії та їх наслідки. Армії протидіючих сторін (Вермахт, РСЧА). Кампанії 1941-1942 рр. Бойові дії в 1943-1944 рр. Звільнення України. Військово-організаційна структура УПА. Уніформа, озброєння. Особливості військового мистецтва УПА. Тактика «малої війни». УПА в боротьбі з окупантами.

Тема 8. Збройні сили України в роки незалежності (1991-2020 рр.)

(2 год. лекцій, 2 год. семінарських, 7 год. самостійна робота)

Формування основ Збройних сил України (1991-1996 рр.). Розвиток і реформування Збройних сил України у 1997-2013 рр.

Міжнародне військово-співробітництво та миротворча діяльність Збройних сил України.

Збройні сили у протистоянні російській агресії (2014-2020 рр.).

Методи, технології навчання та викладання: проблемні лекції у супроводі навчальних відеоматеріалів, презентацій PowerPoint, карт, ілюстрацій тощо.

При вивченні навчальної дисципліни «Історія українського війська» використовуються як традиційні, так і методи активного навчання. Серед них:

- диспути у навчальному процесі; співбесіди; прес-конференції; круглі столи;
- зв'язок навчального матеріалу з місцевим.

Засоби навчання

При проведенні лекцій застосовується проектор з екраном, бібліотечні фонди НУВГП.

Результати навчання

РН1. Аналізувати та узагальнювати фактичний матеріал, набутий у ході лекцій та під час самостійного опрацювання літератури до дисципліни.

РН2. Робити самостійні науково-обґрунтовані висновки з вивченої теми.

РН3. Здійснювати порівняльний аналіз військових історичних подій та явищ минулого України та європейських країн.

	<p>PH4. Самостійно поглиблювати знання з дисципліни шляхом пошуку й опрацювання нової інформації з використанням сучасних технічних засобів;</p> <p>PH5. Готувати доповіді, проводити наукові дискусії з актуальних питань військової історії України, аргументовано висловлювати власну думку.</p> <p>PH7. Аналізувати визначні битви, характеризувати діяльність видатних військових діячів України</p>
<p>Методи оцінювання і структура оцінки</p>	<p>На семінарських заняттях контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній формі. За роботу на семінарському занятті, зокрема виступ (грунтовна доповідь) та участь у дискусії з проблемних питань (аргументовано висловлена власна позиція) можна отримати максимально 7 балів (8 занять x 7 б. = 49 балів).</p> <p>Контроль самостійної роботи проводиться за допомогою перевірки та захисту реферату або есе за обраною темою. Загальний обсяг 8-10 сторінок. Робота може бути рукописною або друкованою і виконується українською мовою. Захист відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем. Максимальний бал - 11.</p> <p>Засвоєння матеріалу 2 змістових модулів перевіряється письмово, розв'язанням тестових завдань. Максимальний бал за написання модульних контролів: МК1 (20 балів ЄКТС) та МК2 (20 балів ЄКТС).</p> <p>Якщо здобувач успішно написав 2 модульні контролі і має високий бал за поточне оцінювання, то він отримує залік автоматично. У разі не написання модульних контролів або ж отримання низьких балів за них, то здобувач складає письмовий контроль у тестовій формі через ННЦНО НУВГП. У таких випадках результати модулів скасовуються. Максимальний бал за підсумковий контроль (залік) – 40.</p> <p>Модульний та підсумковий контроль знань проводиться в системі Moodle (кількість питань, їх вага та інше наведено нижче: Загальна кількість питань в базі – 150. Першого рівня – 90, другого – 45, третього – 15. У кожному варіанті (білеті) – 27 питань. Першого рівня – 20, другого – 5, третього – 2. Бали: за перший рівень – 14, другий – 4, третій – 2. Всього 20 балів.</p> <p>З навчальної дисципліни також передбачено отримання додаткових балів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Участь з доповіддю за тематикою навчальної дисципліни на конференції – до 10 балів. 2. Написання статті в збірник наукових праць – до 10 балів. <p>Загальна оцінка з навчальної дисципліни розраховується як арифметична сума набраних балів (не більше 100 балів) за всі види навчальних та додаткових завдань.</p>
<p>Місце навчальної дисципліни</p>	<p>Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння навчального курсу:</p>

<p>в освітній траєкторії здобувача вищої освіти</p>	<p>«Історія та культура України».</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія українського війська. Під заг. ред. В. Павлова. Київ, 2018. 2. Пугач В., Таран І., Качан М. та ін. Історія війн і військового мистецтва. У 2 ч. Навч. посібн. Харків, 2010. <p style="text-align: center;">Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Голубко В. Армія Української Народної Республіки 1917 - 1918 рр. Утворення та боротьба за державу. Львів, 1997. 4. Історія війн та збройних конфліктів в Україні. Енциклопедичний довідник. Київ, 2004. 5. Лисенко О., Грицюк В., Голубко В. та ін. Історія війн та військового мистецтва. У 3 т. Київ, 2019. 6. Крип'якевич І. Історія українського війська (від давнини до 20-х років ХХ ст.) / Упорядник Б. Якимович. Львів, 1992. 7. Стороженко І. Б. Хмельницький і воєнне мистецтво у Визвольній війні українського народу середини ХVІІ ст. Кн. 1. Дніпропетровськ, 1996. 8. Якимович Б. Збройні сили України: нарис історії. Львів, 1996. <p>9. Інтернет-ресурси</p> <p>Українська військова історія http://www.ucreainarma.org/</p>
<p>ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ</p>	
<p>Дедлайни та перескладання</p>	<p>Порядок повторного проходження контрольних заходів врегульовано документами «Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти» http://ep3.nuwm.edu.ua/5040/ та «Порядок ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП» http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/4273</p> <p>Перша Perezдача проводиться через ННЦНО згідно з розробленим розкладом Perezдач. У разі отримання незадовільної оцінки, здобувач направляється на комісію з Perezдачі дисципліни, яка формується деканатом ННІ. Після трьох невдалих спроб здачі семестрового підсумкового контролю з навчальної дисципліни здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість. Рішення про повторне</p>

	<p>вивчення навчальної дисципліни або відрахування здобувача приймає ректор на підставі звернення директора ННІ, як це передбачено «Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП».</p> <p>У випадку нездачі поточного контролю через хворобу чи з інших поважних причин, здобувач пише заяву на ім'я директора ННІ, який направляє його в ННЦНО.</p> <p>Перездача тестових завдань перевірки засвоєння теоретичного матеріалу здійснюється згідно з правилами ННЦНО http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty</p> <p>Здобувачі повинні виконати низку завдань для оцінювання. Одним із важливих елементів оцінки є своєчасне подання завдань на перевірку викладачу. Пізні роботи не приймаються.</p> <p>Викладач може продовжити терміни, якщо у здобувача є пом'якшуючі обставини.</p>
<p>Правила академічної доброчесності</p>	<p>Здобувач вищої освіти має самостійно виконувати і подавати на оцінювання лише результати власних досліджень. На заняттях передбачена робота в групах і дозволяється обмінюватися ідеями, але обмін роботами чи будь-яким іншим видами робіт є недопустимим. Академічна недоброчесність в університеті не дозволена.</p> <p>Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p> <p>Всі студенти, співробітники та викладачі НУВГП мають бути чесними у своїх стосунках, що застосовується і поширюється на поведінку та дії, пов'язані з навчальною роботою. Студенти мають самостійно виконувати та подавати на оцінювання лише результати власних зусиль та оригінальної праці, що регламентовано Кодексом честі студента у НУВГП (https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj)</p> <p>Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями відділу якості освіти НУВГП.</p> <p>Сайт НАЗЯВО - https://naqa.gov.ua/</p> <p>Відділ якості освіти - https://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/vyo/dokumenty</p>
<p>Вимоги до відвідування</p>	<p>У випадку пропуску заняття (лікарняні, мобільність, т. ін.) здобувач має можливість відпрацювати тему на консультації, яка відбувається на заздалегідь визначеній парі в ауд. 213 (кафедра українознавства).</p> <p>В умовах карантину лекції та семінарські заняття проводяться за допомогою Google Meet за корпоративними профілями.</p>
<p>Неформальна та інформальна освіта</p>	<p>Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita.</p>

	Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	Після проведення перших занять студентам буде запропоновано відповісти на ряд питань щодо врахування в поточному курсі їх побажань. Після завершення курсу для покращення якості викладання освітнього компоненту і отримання зворотного зв'язку від здобувачів вищої освіти також буде запропоновано заповнити Google форму.
Оновлення змісту навчальної дисципліни	Оновлення змісту навчальної дисципліни відбувається щороку. Оскільки публікація нових монографічних досліджень з актуальних проблем військової історії України спонукає до внесення змін і ознайомлення студентів із найновішими поглядами і досягненнями науки.
Інтернаціоналізація	Здобувачі освіти мають доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів: https://www.ufu-muenchen.de/uk https://www.fas.harvard.edu/pages/degree-programs-courses

Лектор

Г.Д. Клинова-Дацюк, к.і.н., доцент